

Všem členům PS PČR

Věc: tisk 642 – vážné průlomky do záruk občanských svobod a právního státu

Dne 8. 3. 2020

Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci,

obracíme se na Vás v souvislosti s novelou zákona o Policii a dalších zákonů (**tisk 642**), která se bude na lednové schůzi projednávat v prvním čtení.

Tato novelizace obsahuje dva zásadní zásahy do občanských svobod, které nás jako právní profesionály, silně znepokojují:

1. nové oprávnění policie shromažďovat citlivé osobní údaje kohokoli i mimo trestní či přestupkové řízení (bod 24, části I. tj. novely zákona o Policii ČR; § 79 odst. 3 PolZ)

Toto oprávnění by měla policie dostat ve vágním okruhu případů „poskytování ochrany osob“ (která je na jiném místě novely rozšířena) či v případech „předcházení a odhalování konkrétních hrozeb v oblasti terorismu“.

Návrh je přímo v rozporu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, který shromažďování citlivých údajů o osobách připouští v podstatě jen pro konkrétní trestní řízení. Nedávný rozsudek ve věci **Catt proti Spojenému království**¹ ze dne 24. ledna 2019 neshledal nezbytnou tvorbu a vedení záznamů o politických názorech a členství v nezakázaných organizacích.

Právě zneužitelnost takovýchto „preventivních složek“ je důvodem, proč tuto praktiku zavrhuje i *Doporučení č. r (87) 15 Výboru ministrů Rady Evropy členským státům upravující používání osobních údajů v policejním sektoru* (bod č. 2.4.)².

2. připuštění využití informací od zpravodajských služeb ČR jako důkaz v trestním řízení (bod . 4 části II. a bod 1. a 2. části V.; tj. § 89 odst. 3 a 4 tr.ř. a § 8 odst. 4 zákona č. 153/21994 Sb., o zpravodajských službách)

Přijetím této změny by dramaticky vzrostla **nepřezkoumatelnost i riziko manipulace** takto použitých důkazů. Nedostatečná kontrola činnosti zpravodajských služeb je obecně známa; dlouhodobá tolerance k tomuto stavu je mj. dána tím, že zpravodajské služby nemají žádné vyšetřovací či sankční pravomoci a nemohou tak zasáhnout do práv osob. Metodami práce zpravodajských služeb jsou i manipulace s fakty, obchod s informacemi apod. Daný bod by zásadně prolomil pravidla chránící občany před justicí typu Kafkova Procesu.

Stávající úprava je zcela dostatečná. Pokud má jakákoli činnost znaky trestného činu (připomínáme, že trestné jsou u většiny kriminality i její podněcování, návod, příprava), policie nemá na výběr a musí zahájit trestní stíhání - třeba i na podnět zpravodajské služby. V tom má k dispozici plnou paletu nástrojů pro získávání důkazů - ale pod kontrolou státního zástupce či soudu a v předepsané formě. Pak je možné, aby soud později důkazy -a s nimi spojené zásahy do práv osob- prověřil, zejména jejich pravost a věrohodnost. V trestním procesu je nemyslitelné, aby důkazy o vině pocházely z „kouzelníkova

¹ Stížnost č. 43514/15, online: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-189424%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-189424%22]})

² Online v ČJ: <https://www.uouu.cz/doporuzeni-c-r-87-15-vyboru-ministru-clenskym-statum-upravujici-pouzivani-osobnich-udaju-v-policejnim-sektoru/ds-1823/p1=1823>

klobouku“ a nebyla možnost nijak prověřit jejich vznik. Problém vystupuje do popředí zvláště v případech čím dál častějších důkazů v digitální podobě.

Tento bod novely **nerespektuje nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3038/07 ze dne 29. 2. 2008³**, zdůrazňuje rozdílnou povahu činnosti zpravodajských služeb a trestním řízením, zvláště pak volnější pole působnosti zpravodajských služeb (právě proto, že jejich činnost nemá na jednotlivé občany dopady srovnatelné s trestněprávní represí). „*Dělná spolupráce jednotlivých složek veřejné moci je jistě žádoucí. Jsou však sféry, kde je z hlediska ochrany ústavních hodnot nutno trvat na co možná nejprísnejším oddělení.*“⁴ Smazáním hranic mezi těmito oblastmi a poli prostředků k usvědčení tak návrh jasně nerespektuje ústavněprávní limity.

Podrobně se ústavněprávním kolizím návrhu věnují též připomínky České advokátní komory⁵.

Oba návrhy **nejsou potřebné ani z hlediska dlouhodobé bezpečnostní situace ani z pohledu účinnosti trestního řízení.**

Chceme Vás proto požádat, abyste trvali na zárukách občanských svobod a minimálně **výše uvedené body tisku 642 odmítli.**

Předem Vám za to děkujeme.

/Většina advokátů připojila podpis dokumentu elektronicky./

Helena	Svatošová	právníčka, Iuridicum Remedium (IURE)
Jan	Vobořil, Mgr. et Mgr.	advokát a právník Iuridicum Remedium (IURE)
Václav	Vlk, JUDr.	advokát, člen prezidia Unie obhájců ČR
Marek	Antoš	docent, Právnická fakulta UK, Praha
Jaromír	Hořák, JUDr., Ph.D.	vš. učitel, Právnická fakulta UK
Petra	Buzková	advokátka
Jiří	Matzner	advokát
Petr	Prchal	advokát
Jan	Huňka	právník
Jan	Poláček	advokát
Josef	Bartončík, Mgr.	advokát
Michael	Bartončík, JUDr. Ph.D.	advokát
Michael	Kis	advokát
Miloš	Vízdal	advokát
JUDr. Petr	Poledník	advokát
Katarzyna	Krzysztyniak	advokátka
Jan	Camrda	advokát
Petr	Prchal	advokát
Daniela	Skálová	advokátka
Roman	Kyral	advokát
Martin	Bouček	advokát
JUDr. Vít	Nevařil	advokát
František	Schulmann JUDr.	advokát
JUDr. Pavel	BERGER	advokát
Jiří	Ježek	advokát
Daniel	Volak, JUDr.	Advokát

³ Online: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=1-3038-07>

⁴ Zmíněný nálezu ÚS sp. zn. I. ÚS 3038/07

⁵ Mj. online: https://www.cak.cz/assets/priloha_1_2019_11.pdf

Josef	Doucha	advokát
Martin	Hádek	advokát, člen Unie obháců ČR
Jakub	Vepřek	advokát
Daniel	Mika	advokát
Veronika	Sluka, Mgr.	advokátka
Petr	Vaclavek	advokát
Petr	Žoukálék, JUDr., PhDr. Ph.D., Dr.h.c, LL.M	advokát
Rostislav	Netrval, Ph.D.	advokát
JUDr. Dana	Kořínková Ph.D., LL.M.	advokátka
Jaroslava	Šafránková	advokátka
Lucie	Hrdá	advokát
Eduard	Bruna	advokát
Daniel	Tetzeli	advokát
Jakub	Hlína	advokát
Pavel	Kroupa, Mgr. Bc.	advokát
Lucie	Vaverková	advokát
Petr	Šáda	advokát
JUDr. Ivana	Žilinčíková	advokát, člen spolku Unie obhájců
Jan	Mikš, JUDr.	advokát
JUDr. Libor	Janků	advokát
Michal	Gottwald	advokát
Jana	Andresová	advokát
JUDr. Michal	Bortel	advokát
JUDr. Pavel	Jelínek, Ph.D.	advokát
Petr	Kočí, JUDr., Ph.D.	advokát
JUDr. Lucie	Kolářová	advokát, KK IURIS s.r.o.
JUDr. Monika	Novotná	advokát
Michaela	Pretschová, JUDr.	advokátka
Petr	Lukáč	advokát